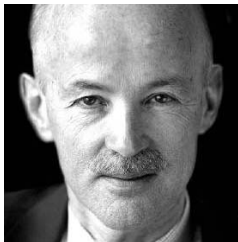

Jagers en boeren in de bestuurskamer

Plotseling heeft de overheid het voor het zeggen gekregen in een groot deel van het Nederlandse bankwezen. De combinatie ABN Amro en Fortis Nederland is volledig genationaliseerd, opvallend genoeg zonder de bijklank van ideologische geweldpleging en aandeelhoudersverzet die daar van oudsher bij hoort. Integendeel, voor zover er al woede is, richt die zich op bestuurders en toezichthouders die het zo ver hebben laten komen. De staat wordt bij Fortis ABN Amro, zeker door medewerkers en rekeninghouders, vooral gezien als reddende engel. Ook voor ING was de vernederende stap naar het overheidsloket vorig weekend volledig vrijwillig. „Red ons”, moet bestuursvoorzitter Tilmant handenvringend geroepen hebben nadat het aandeel ING in een paar weken tijd de helft van zijn waarde had verloren. Dat was dezelfde

Tilmant die kort geleden nog haultain zei dat we in Nederland niet zo moesten zeuren over bestuurdersbeloningen. Een zetelverplaatsing naar een land waar ze dit soort dingen ruimer zien, is zo geregeld, sprak hij toen dreigend. Hij moet er nu waarschijnlijk even niet aan denken hoeveel miljard

de overheid van zijn ruimdenkende uitwijkplaats beschikbaar had gehad om zijn concern boven water te houden.

Intussen zit de Staat der Nederlanden dus op een paar heel grote pakketten aandelen of, in het geval van ING, *securities*, wat dat ook moge betekenen. In ieder geval hoort er in beide gevallen een overeenkomstig groot pakket zeggenschap bij. Deze week zijn voormalig FNV-voorzitter De Waal en ex-topman van DSM Elverding voorgedragen om namens de Staat in de raad van commissarissen van ING te gaan zitten. Ze zullen zich in opdracht van minister Bos in ieder geval gaan bemoeien met die voormalige steen des aanstoots van Tilmant, het beloningsbeleid.

Daar schuilt een soort poëtische rechtvaardigheid in. Ex-premier en voormalig PvdA-voorman Kok was eerder minister van Financiën

en zo een verre voorganger van Bos. In 2003 werd hij benoemd in de raad van commissarissen van ING. Als premier had hij zich nogal opgewonden over de „exhibitionistische zelfverrijking” van bonus incasserende bankiers, maar als nieuwbakken commissaris was juist hij degene die aan het publiek mocht uitleggen dat Tilmant en de zijnen toe waren aan een verdrievoudiging van hun beloning. Het was vernederend, een publieke ontgroening. Als hij wilde meedoen in het circuit van de grote jongens, moest hij eerst laten zien dat ook hij zich schaamteloos kon gedragen. Hij deed het, en hij kon het.

Maar ze zullen bij ING de laatste weken wel blij zijn geweest met Kok. Hij weet wie hij moet hebben aan het Korte Voorhout, en het privételefoonnummer van minister Bos staat in zijn PvdA-adresboekje. Als je in een week-

endje 10 miljard moet regelen, is dat best handig. En de uitkomst is dat hij op het punt van bestuurderszelfverrijking via Bos alsnog aan zijn revanche toekomt. Als voorwaarde voor de staatsfinanciering moest de top van ING voor 2008 van alle bonussen afzien. En voor de toekomst mogen De Waal en Elverding zich er dus beslis-send mee bemoeien.

Van oudsher waren er boeren en jagers, en tussen hen heeft het nooit geboterd. De landbouwer begon ooit met midden in het vrije veld een omheining te zetten, met een bordje erbij ‘privéterein, verboden toegang’. Erachter zaaide hij zijn akker in. De jager, die juist achter groot wild aan zat, trok zich daar niets van aan, sprong over de heining en galopperde dwars door het korenveldje van de boer. Een hele tijd lang hebben de jagers in het financiële veld vrij spel gehad, en dat kwam

ons goed uit. Eerder hadden de landbouwers het bij ons voor het zeggen gehad en daarmee was het heel saai geworden en, eerlijk gezegd, een beetje armoedig. Toen de jagers zich meldden op beslissende posities in het bedrijfsleven, riepen de boeren verschrikt *barbarians at the gate*. Maar al snel begonnen we het vlees dat ze binnentrachten, lekkerder te vinden dan de brave vegetarische kost van vroeger. Pas nu komen we erachter dat ze ons de laatste jaren geen zelf gejaagd wild hebben voorgeschoteld, maar de melkkoeien uit onze eigen stal. We zijn bedrogen, weg met de jagers, roepen we nu ineens, de boeren aan de macht!

Dat dreigt natuurlijk te gebeuren, al is het alleen maar omdat de boeren en de beheerders of departementen en bij toezichthoudersorganen hun kans ruiken om die arrogante en veelverdienende jagers een toontje lager te laten zin-

gen. Wildheid is uit, saaiheid moet. Totdat we het over een jaar of tien weer benaauwd en bedompt beginnen te vinden, de boeren wegsturen en een nieuwe generatie jagers binnenhalen.

Het rekruteringsbureau voor topvrouwen Woman Capital publiceerde deze week een open brief aan minister Bos. Het was een pleidooi om bij de „noodzakelijke hervormingen van het financiële systeem [...] een beroep te doen op alle aanwezige kennis en toptalent – niet slechts op die van één helft”. Bij Woman Capital gaat het natuurlijk om de *diversity mix* van vrouwen en mannen, maar dat verschilt niet zo heel erg veel van de mix van boeren en jagers. Het gaat erom dat jagers blijven doen waar ze goed in zijn, maar wel hun pijl en boog wegzetten voordat ze het erf opkomen en van de melkkoeien afblijven. En dat de boeren blijven ploegen, zaaïen en

oogsten. Het brengt de oorspronkelijke betekenis van het woord economie in herinnering, huishoudkunde. Het huis moet in orde blijven, wat niet betekent dat we allemaal verplicht vegetariër worden. Soms is iemand met een huishoudschooldiploma nuttiger dan de houder van een jachtakte, maar het mooiste is als ze er allebei zijn.

Intussen heeft de eerste jager al zijn vertrek aangekondigd. De hoogste financiële baas van ING, de Canadees John Hele, stapt over naar een Amerikaans verzekeringsbedrijf. Is het om de geslonken bonusvooruitzichten? Voelt zijn gezin zich hier niet thuis? Hoe dan ook, het is onvermijdelijk dat sommige van de gretigste jagers afhaken. We zullen ze missen, misschien. Maar hun vertrek biedt ook kansen om ondernemingen evenwichtiger te bemanen en te bevrouwen.